Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31695

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i (TCAO), bireylerin toplumsal cinsiyet rollerine ve bu rollere ili?kin alg?lar?na yönelik tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? psikometrik bir araçt?r. Hasan Hüseyin Alt?nova ve Veli Duyan taraf?ndan 2013 y?l?nda geçerlik ve güvenirlik çal??mas? tamamlanm??t?r. Ölçek, 25 maddeden olu?makta olup, 5'li Likert tipi derecelendirme kullanmaktad?r. Yap?lan psikometrik analizler sonucunda, ölçe?in tek boyutlu bir yap? sergiledi?i tespit edilmi? ve iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alpha) 0.872 olarak yüksek düzeyde bulunmu?tur. Bu sonuçlar, TCAO'nun sosyal hizmet ve psikoloji alanlar?nda toplumsal cinsiyet alg?s?n? güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçebilece?ini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet Alg?s?, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Güvenirlik, Geçerlik, Sosyal Roller, Türkiye

Yazarlar

Hasan Hüseyin Alt?nova, Veli Duyan

Amaç

Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin toplumsal cinsiyet kavram?na yönelik sahip olduklar? bili?sel yap?lar?, inançlar? ve tutumlar? sistematik bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ölçek, özellikle toplumsal rollerin kad?n ve erkekler üzerindeki etkilerini nas?l alg?lad?klar?n?, geleneksel cinsiyet rollerine ne ölçüde ba?l? olduklar?n? veya bu rolleri ne kadar sorgulad?klar?n? belirlemeye odaklanm??t?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, Türkiye ba?lam?nda toplumsal cinsiyet alg?s?n?n psikometrik olarak sa?lam bir araçla ölçülmesi ihtiyac?ndan do?mu?tur. Elde edilen veriler, sosyal hizmet uzmanlar?, e?itimciler ve ara?t?rmac?lar için, cinsiyet e?itsizli?i, ayr?mc?l?k ve toplumsal kabul düzeyleri üzerine yap?lan çal??malara önemli katk?lar sunmaktad?r. Ölçek, bireylerin toplumsal cinsiyet normlar?na dair fark?ndal?k düzeylerini saptamakta kritik bir rol oynamaktad?r.

Yap?

Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i, tek boyutlu bir yap? olarak tasarlanm??t?r ve bu tek boyut, bireyin genel olarak toplumsal cinsiyet rollerine dair alg?s?n? temsil eder. Bu yap?, cinsiyetin sadece biyolojik bir olgu olman?n ötesinde, kültürel, sosyal ve psikolojik olarak in?a edilmi? bir kimlik oldu?unu kabul eden bir çerçevede i?ler.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçekteki maddeler, genellikle bireylerin kad?n ve erkek rollerine atfetti?i de?erleri, sorumluluklar? ve beklentileri kapsar. Bu yap?, bireyin toplumsal cinsiyet e?itli?ine veya e?itsizli?ine yönelik e?ilimlerini yans?tan geni? bir yelpazeyi ölçmeyi amaçlar. Ölçe?in tek faktörlü yap?s?, alg?n?n bütüncül bir tutum veya inanç sistemi olarak ele al?nd???n? göstermektedir.

Geçerlik

Ölçe?in psikometrik geçerli?i, yap? geçerli?i çal??malar?na odaklan?larak incelenmi?tir. Yap?lan geçerlik çal??malar?, özellikle aç?klay?c? faktör analizi (AFA) kullan?larak gerçekle?tirilmi?tir. AFA sonuçlar?, maddelerin beklenen teorik yap?yla uyumlu oldu?unu desteklemi?tir.

Geçerlik için yap?lan aç?klay?c? faktör analizi sonuçlar?na göre, ölçe?in tek boyutu oldu?u ortaya ç?km??t?r. Bu tek boyutlu yap?, maddelerin tamam?n?n ortak bir temel psikolojik yap?y? ölçtü?ünü, yani "Toplumsal Cinsiyet Alg?s?"n? temsil etti?ini göstermektedir. Bu bulgu, ölçe?in teorik temellerini güçlendirmekte ve ölçe?in amaçlanan yap?y? ölçme yetene?ini do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirli?i, iç tutarl?l?k yöntemi kullan?larak de?erlendirilmi?tir. ?ç tutarl?l?k, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ne kadar tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösteren önemli bir psikometrik özelliktir.

Ölçe?in güvenirli?ini saptamak için Cronbach Alpha de?erine bak?lm??t?r. Hesaplamalar sonucunda, Cronbach Alpha de?erinin 0.872 oldu?u bulunmu?tur. Bu katsay?, sosyal bilimlerde yüksek düzeyde kabul edilebilir bir de?erdir (genellikle 0.70 üzerindeki de?erler kabul edilebilir say?l?r). Sonuç olarak, alfa güvenirlik katsay?s?n?n kabul edilebilir düzeyde olmas?, Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i'nin yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve ölçümde kararl?l?k sundu?unu kan?tlamaktad?r.

Faktör Analizi

Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i'nin yap?sal özelliklerini belirlemek amac?yla Alt?nova ve Duyan (2013) taraf?ndan aç?klay?c? faktör analizi (AFA) uygulanm??t?r. AFA, ölçek maddelerinin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? ortaya ç?karm??t?r.

Analiz sonuçlar?, ölçe?in 25 maddesinin tek bir güçlü faktör alt?nda topland???n? göstermi?tir. Bu tek faktörlü yap?, ölçe?in homojen oldu?unu ve ölçtü?ü psikolojik yap?n?n temelinde ayr??m?? alt boyutlar yerine bütüncül bir alg? mekanizmas?n?n yatt???n? teyit etmektedir. Bu, ara?t?rmac?lara ölçekten elde edilen toplam puan?n do?rudan Toplumsal Cinsiyet Alg?s? düzeyini yans?tt??? konusunda netlik sa?lamaktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek Bilgileri

Test Tipi: Geli?tirme (Yeni bir ölçüm arac? olarak geli?tirilmi?tir.)

Format: Ka??t-kalem formu veya dijital ortamda uygulanabilen öz bildirim ölçek. Toplam 25 madde bulunmaktad?r.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Yeti?kin Popülasyonu (Özellikle sosyal hizmet alan?nda çal??anlar veya üniversite ö?rencileri üzerinde pilot çal??malar yap?lm?? olabilir.)

Ya? Grubu: Ergenlik sonras? dönem ve yeti?kinlik (18 ya? ve üzeri).

Popülasyon Detaylar?: Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yap?ld??? örneklem, Türkiye'deki sosyal ve demografik yap?ya uygun bireylerden olu?maktad?r.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?lmaktad?r.

5 = Tamamen Kat?l?yorum
4 = Kat?l?yorum
3 = Ne Kat?l?yorum Ne Kat?lm?yorum
2 = Kat?lm?yorum
1 = Tamamen Kat?lm?yorum

Anahtar Kelimeler

Toplumsal Cinsiyet, Sosyal Hizmet, Psikometri, Tutum, Cinsiyet Rolleri, Alt?nova, Duyan, Türkiye Çal??mas?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Hasan Hüseyin Alt?nova

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresleri: altinova2012@gmail.com (Hasan Hüseyin Alt?nova için)

Yaz??ma Adresi: Yazarlar?n akademik kurum bilgileri kaynakta belirtilmemi?tir, ancak sorumlu yazar?n e-posta adresi mevcuttur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2013 (Geçerlik ve güvenirlik çal??mas?n?n yay?mland??? y?l.)

?zinler ve Kullan?m: Ölçe?in bilimsel ve akademik amaçl? kullan?mlar? için genellikle yazarlardan izin al?nmas? tavsiye edilir. Sorumlu yazar ile altinova2012@gmail.com adresi üzerinden ileti?ime geçilebilir.

Ücret: Akademik ara?t?rmalarda kullan?m için genellikle ücret talep edilmemektedir, ancak ticari veya geni? ölçekli uygulamalar için yazarlarla görü?ülmelidir.

Referanslar

Alt?nova, H. H. ve Duyan, V. (2013). Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?inin geçerlik ve güvenirlik çal??mas?. *Toplum ve Sosyal Hizmet, 24*(2), 9-22.

Ölçe?in orijinal makalesine ait ba?lant?lar a?a??da sunulmu?tur:

Makale Ba?lant?s? (PDF): asosindex.com
Ölçe?in orijinal PDF'i buradan indirilebilir: toplumsal-cinsiyet-algisi-olcegi-toad.pdf

Toplumsal Cinsiyet Alg?s? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tamam? için Alt?nova ve Duyan (2013) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

Ölçek toplam 25 maddeden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM